

om disse Ting netop finder væsentlige og store Fremskridt fra den Tilstand, hvori Tingene nu ere, i de enkelte Bestemmelser, som her findes. Da jeg kun har ønsket at holde mig til det meest Almindelige, skal jeg ikke gennemgaae mange enkelte Bestemmelser; men om et Par Ting vil jeg gjøre nogle faa Bemærkninger, dog i al Korthed, blandt Andet af den Grund, at jeg befrygter, at hvis man ved denne første Behandling vilde gaae ind paa alle de Enkeltheder, som her tilbyde sig for Tanken at behandle, vilde vi ikke i meget lang Tid eller rettere aldrig blive færdige. Jeg skal da først sige, at jeg godt kan tænke mig, at Ansættelsen af Indtægten af hver Lønde Hartkorn af Præstegaardsjorder maaskee kunde forandres noget; det er muligt, kjøndt jeg veed det ikke, at 120 Rd. pr. Td. Hartkorn er for lidt paa Derne, saaledes som en æret Taler har udtalt, og jeg er temmelig vis paa, at 100 Rd. er noget for meget flere Steder i Sylland, medens det passer paa nogle Steder. Dog alt dette er smaa Enkeltheder, som under Behandlingen i et Udvalg meget let kunne rettes eller bringes hen til det bedst mulige Resultat. Jeg kan ogsaa tænke mig, at man, naar der blev Udset til, at en Commission blev nedsat for at tage under Overveelse, hvad der skulde gjøres med Præstegaardsjorderne, ogsaa kunde lade en Commission bringe Ordning tilveie, hvis der var Grund til at antage, at den eller den Præstegaards Jord var feilagtig anslaaet; dog dette kan jeg ikke sige med Bestemthed. — Om Størrelsen af Præsternes Lønninger, for hvilke der er angivet et Maximum og Minimum, er der allerede blevet talt. Man har meent, at Maximum var for høit; men jeg finder snarere, at Maximum er sat for lavt. Jeg er tilbøielig til at troe, at dersom man vil have en dygtig Præstestand her i Landet, hvad jeg er forvisset om, at Alle ønske, vil man gjøre klogest i at sætte nogle høie Maal; thi lad Præsterne være saa aandelige, som de være ville, saa er der dog en af vore meest aandelige Præster, en Mand, for hvis aandelige Dygtighed Alle høie sig, og om hvem jeg veed, at han jævnlig bruger et gammelt Ordprog, som vi Alle kjende og maaskee Alle bruge; det

er: „Lad os nu være Mennesker.“ Vi tør vel altsaa gaae ud fra, at det vilde være klogest, at tage under Overveelse og i Betragtning, at vi, hvis Præsterne skulle drives til nogen Anstrængelse, ogsaa maae behandle dem som Mennesker og sætte en Løn, det kunde være værd at stræbe efter, værd at anstrænge al deres Kraft for, saaledes at de ikke blot stræbte, nogenlunde at udfylde deres nuværende Stilling, men bestandig higede fremad. Man kan sandelig troe, at Præsterne nok behøve at gjøre Anstrængelser for at holdes aandeligt levende, naar de sidde ude paa Landet og mange Gange mangle den aandelige Oplivelse, de aandelige Sincitementer, som haves i Byerne. Nuvel, lader os da ikke undlade at benytte et af de Midler, der haves. Det vil være nok, at der er nogle store Maal; der behøver ikke at være saa mange, og der vil ikke komme nogen større Udgift frem derved; thi det er klart, at det kan skee paa den Maade, at naar nogle Embeder blive satte noget høiere, vil netop ligesaa Meget kunne blive taget fra de andre. — Med Hensyn til § 4, er der særlig Grund for mig til at udtale min Paaskjønneelse. Det vedkommer vel navnlig Præsterne, men det vedkommer sandelig ogsaa middelbart Menighederne, at der kan komme en Ende paa de høist uhyggelige og ærgerrige Forhandlinger om Raadensaaret. Jeg veed ikke, om der skulde findes ret mange Forhandlinger, som ere saa uhyggelige og ubehagelige at have med at gjøre, og som føre til saa megen Strid som netop disse. Der er nu her Udset til, at dette Forhold kan simplificeres betydeligt, og jeg skulde være tilbøielig til at vove paa at henstille, om det ikke mulig kunde tænkes, at Simplificationen kunde gaae endnu lidt videre; jeg veed det ikke, men det forekommer mig. Jeg skal henstille det til det kommende Udvalg, og hvis den høitågtede Minister vilde laane Dre dertil, vilde jeg ansee det for saameget desto heldigere. Jeg skulde være tilbøielig til at troe, at det kunde være muligt, at man kunde simplificere Forholdet saaledes, at ligesom en Td. Hartkorn bestemmes, — og hvis Principerne i dette Lovforslag skulle følges, maa den jo bestemmes, — til en vis Indtægt, 100 Rd., eller hvad det nu kan